

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Mgr. O. K.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Kudrnou, MBA, advokátem, se sídlem Mírové náměstí 157/30, Litoměřice, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2022, č. j. 30 A 161/2020-89,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobci **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) svým rozhodnutím částečně zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2020, č. j. JMK 110127/2020, v části, v níž žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna, Živnostenského úřadu města Brna (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 10. 6. 2020, č. j. MMB/0220683/2020, v části, v níž správní orgán I. stupně zrušil žalobci živnostenské oprávnění k provozování živnosti s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“. Věc v tomto rozsahu vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Ve zbývajících částech byla žaloba shledána jako nedůvodná.

[2] Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo vydáno na základě rozsudku krajského soudu ze dne 26. 9. 2019, č. j. 7 To 234/2019-9728, kterým byl žalobce uznán vinným tím, že se účastnil činnosti organizované zločinecké skupiny; společným jednáním s více osobami

lživě jiného obvinil z trestného činu v úmyslu přivodit jeho trestní stíhání, spáchal takový čin v úmyslu jiného vážně poškodit v zaměstnání a tento úmyslný trestný čin spáchal jako člen organizované zločinecké skupiny; pohrůzkou jiné těžké újmy nutil jiného, aby něco konal, takový čin spáchal jako člen organizované skupiny, takový čin spáchal na svědkovi v souvislosti s výkonem jeho povinnosti a tento úmyslný trestný čin spáchal jako člen organizované zločinecké skupiny; společným jednáním s více osobami pomáhal pachateli trestného činu v úmyslu umožnit mu, aby unikl trestnímu stíhání a trestu a tento úmyslný trestný čin spáchal jako člen organizované zločinecké skupiny, čímž spáchal zvlášť závažný zločin účast na organizované zločinecké skupině dle § 361 odst. 1 alinea druhá trestního zákoníku; zločin křivé obvinění dle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku spáchaný ve formě spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku, který spáchal ve prospěch organizované zločinecké skupiny dle § 107 odst. 1 trestního zákoníku; zločin vydírání dle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. e) trestního zákoníku, který spáchal ve prospěch organizované zločinecké skupiny dle § 107 odst. 1 trestního zákoníku; přečin nadřívání dle § 366 odst. 1 trestního zákoníku spáchaný ve formě spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku, který spáchal ve prospěch organizované zločinecké skupiny dle § 107 odst. 1 trestního zákoníku, a za to byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 2 let s podmíněným odkladem výkonu tohoto trestu na zkušební dobu v trvání 4 let. Současně byl žalobci uložen peněžitý trest ve výši 1 000 000 Kč a pro případ, že by tento trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání 1 roku. Dále byl žalobci uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu advokacie na dobu 7 let.

[3] Na základě tohoto rozhodnutí správní orgán I. stupně podle § 58 odst. 1 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“), zrušil žalobci živnostenské oprávnění k provozování živnosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ a „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ z důvodu, že již nesplňuje všeobecnou podmínku provozování živnosti dle § 6 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona, tj. podmínku bezúhonnosti ve smyslu § 6 odst. 2 téhož zákona; usoudil, že zákonem vyžadovaná souvislost úmyslného trestného činu s podnikáním vyplývá ze vztahu trestného činu k podnikání; trestných činů se žalobce dopustil v souvislosti s podnikáním v oblasti advokacie. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno výše zmíněným rozhodnutím žalovaného, kterým zamítl odvolání žalobce.

[4] Souvislost volné živnosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ s činností žalobce, za kterou byl odsouzen, správní orgán I. stupně nejprve obecně vymezil tak, že v obou případech podnikání, tj. jak při činnosti advokáta, tak při provozování volné živnosti, se jedná o poskytování služeb jiným osobám, kdy tyto služby mají po stránce formálně technické shodnou podstatu – jedná se o služby, které užívají obdobné postupy a výstupy, samozřejmě s rozdíly ve vazbě na určitý charakter služby. Následně v konkrétní rovině správní orgán I. stupně uvedl, že trestné činy žalobce mají pro svoji povahu souvislost minimálně s následujícími obory volné živnosti: č. 47 - Zprostředkování obchodu a služeb, č. 48 - Velkoobchod a maloobchod, č. 60 - Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, č. 69 - Překladačská činnost a č. 70. - Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy. Žalobce např. zprostředkoval vyhotovení textů nepravdivých notářských zápisů či nepravdivých prohlášení za odměnu a předání peněz od obžalovaného (obor č. 47 volné živnosti);

pokračování

poskytoval rady a prováděl konzultační činnost ve vztahu k osobám zúčastněným na trestné činnosti (obor č. 60 volné živnosti); zajistil (přeložil) text prohlášení třetí osoby na flash disku z angličtiny do češtiny (obor č. 69 volné živnosti); upravoval a doplňoval text prohlášení třetí osoby, podílel se na převodu textu do slovenštiny a po odmítnutí ověření notářkou kvůli slovenskému jazyku znovu na převodu textu do češtiny (obory č. 70 a 69 volné živnosti); organizoval a realizoval úkony a jednání, které měly vést k pomoci obžalovaným v trestní věci (obor č. 70. volné živnosti).

[5] Dále správní orgán I. stupně vycházel při svých úvahách o souvislosti trestných činů spáchaných žalobcem s podnikáním ze skutečnosti, že jednání žalobce mělo vazbu na trestní věc sp. zn. 46 T 5/2015, která se týkala krácení daňové povinnosti ve velkém rozsahu v souvislosti s obchody s pohonnými hmotami, se kterými obchodovali obžalovaní v řetězci jednotně řízených obchodních společností, aniž by řádně odváděli daň z přidané hodnoty. Žalobce v zjištěném úmyslu jednal tak, aby nepravdivá písemná prohlášení a na to navazující nepravdivá trestní oznámení u orgánů činných v trestním řízení a křivá obvinění příslušníků Policie ČR pomohla obžalovaným, kteří se dopustili daňových úniků. Na základě uvedeného shledal správní orgán I. stupně souvislost mezi trestnou činností žalobce a krácením daní a následně pak souvislost jednání žalobce s oborem č. 48 – Velkoobchod a maloobchod volné živnosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ a s koncesí s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“. Správní orgán I. stupně konstatoval, že důvodem zavedení této koncese byl zájem státu na zvýšené kontrole této obchodní činnosti za účelem zabránění daňovým únikům v souvislosti s prodejem uvedených komodit a zamezení opakování metanolové aféry.

[6] Ve vztahu k principu proporcionality správní orgán I. stupně uvedl, že je třeba posuzovat případy střetů základních práv a svobod s veřejným zájmem. Správní orgán I. stupně se přiklonil k veřejnému zájmu. Podle živnostenského úřadu je postavení advokáta jiné, než postavení běžného občana či podnikatele bez vzdělání a praxe. Žalobce, ačkoli byl povinen jednat čestně a svědomitě, jednal tak, že naplnil skutkovou podstatu trestných činů, za které byl odsouzen, a to vzhledem k výše uvedenému úmyslně a v souvislosti s podnikáním, s vědomím nezákonnosti a nečestnosti svého jednání a za odměnu.

[7] Žalovaný ohledně absence prokázání souvislosti spáchaných trestných činů s podnikáním žalobce uvedl, že jak výkon advokacie, tak živnostenské podnikání je poskytování služeb. Pokud tedy živnostenský úřad odvodil souvislost trestného jednání s podnikáním od obsahových náplní živnosti volné a tuto souvislost nalezl, byť pouze u některých oborů živnosti volné, nelze považovat takový postup za protiprávní. Takové úvaze i postupu přisvědčuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2012, č. j. 7 As 47/2011-84, z něhož plyne, že podstatná je povaha činnosti a nikoli předmět, s nímž je spojena. V případě živnosti „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ žalovaný uvedl, že souvislost lze nalézt i v té rovině, že jak výkon advokacie, tak prodej lihu by měl být prováděn či vykonáván s náležitou péčí, svědomitostí a důrazem na dodržování právních předpisů. Žalovaný dodal, že jednání žalobce, které bylo potrestáno, mělo směřovat v uvedení v omyl, k zastření pravdivých skutečností, a to jak ve vztahu ke státní moci, tak ve vztahu k fyzickým osobám. Tím je zcela zjevné, že byl napadán či narušován veřejný zájem, kterým je především v otázkách podnikání (tedy i živnostenského podnikání) dodržování právních předpisů, rovného postavení a touto cestou i požadavek na

morální a čestné jednání. Proto byl ochráněn veřejný zájem s vyšší intenzitou než právo fyzické osoby na podnikání.

[8] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce správní **žalobu** ke krajskému soudu. V ní namítal, že správní orgány nerespektovaly závěry plynoucí z judikatury, na kterou samy odkazovaly (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 229/2014-36, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 69/2008-50, ze dne 2. 2. 2012, č. j. 7 As 47/2011-84, náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 35/08). Dále namítal, že nelze shledat souvislost mezi činností, za kterou byl žalobce odsouzen, a mezi podnikatelskou činností, k níž mu je napadeným rozhodnutím rušeno živnostenské oprávnění. S ohledem na trestní rozsudek lze shledat souvislost jednání, za které byl odsouzen, výlučně s podnikatelskou činností v oboru advokacie, jak bylo učiněno i v rámci trestního rozsudku. Podle jeho mínění nelze ztotožňovat výkon advokacie s jakoukoliv volnou živností s odkazem na to, že se jedná o poskytování služeb. Řada volných živností spočívá v dodávkách zboží, a nikoli ve službách.

[9] Žalobce v obecné rovině nepopírá, že trestný čin krácení daně a jiné povinné platby by mohl mít souvislost s jakýmkoli podnikáním s ohledem na nedělitelnost daňových povinností mezi různé podnikatelské obory. Nicméně v případě žalobce nelze trestný čin krácení daně a jiné povinné platby dávat do souvislosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, obor č. 48 - Velkoobchod a maloobchod, ani s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“, jak nesprávně učinil správní orgán I. stupně. Žalobce nebyl odsouzen za trestný čin krácení daně. Přesto správní orgán I. stupně navázal svoji argumentaci na tuto trestnou činnost, kterou však páchaly osoby, při jejichž obhajobě se žalobce dopustil jednání, ze kterého byl shledán vinným.

[10] Žalobce namítá, že správní orgán I. stupně nesprávně, resp. ryze formalisticky provedl test proporcionality a namítá neúměrný zásah do jeho základního práva na podnikání, kdy správní orgán I. stupně dovozoval souvislost jednání žalobce s jakoukoli podnikatelskou činností, nikoliv výlučně s podnikatelskou činností v oboru advokacie, která jediná vyplývá z trestního rozsudku. Tímto zásahem správní orgán I. stupně de facto znemožňuje žalobci výdělečnou činnost.

[11] Podle **žalovaného** souvislost trestné činnosti žalobce s podnikáním existuje a byla prokázána, neboť snaha o zajištění nepravdivých, falešných podkladů a listin se vztahuje k podnikání jak v obecné rovině, tak k jednotlivým živnostenským oprávněním, které měl žalobce v držení.

[12] **Krajský soud** žalobci částečně vyhověl, když zrušil rozhodnutí žalovaného v části, v níž bylo stěžovateli zrušeno živnostenské oprávnění k provozování živnosti s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“. Podle krajského soudu žaloba spočívá na výkladu a podřazení skutkového stavu pod § 6 odst. 2 živnostenského zákona. Podle tohoto ustanovení se pro účely živnostenského zákona nepovažuje za bezúhonnou osoba, „*která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchan v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.*“ Správní orgán I. stupně totiž podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona zruší živnostenské oprávnění

pokračování

mimo jiné v případě, kdy podnikatel již nesplňuje podmínky bezúhonnosti pro účely zmiňovaného zákona, tak jako tomu bylo i v dotčeném správním řízení.

[13] Podle krajského soudu výklad § 6 odst. 2 živnostenského zákona je třeba provést se zřetelem na smysl a účel podmínky bezúhonnosti. Souvislost skutkové podstaty (respektive trestného činu) s podnikáním je nutné vykládat s ohledem na aprobovanou činnost konkrétní podnikatelské osoby a tuto souvislost řádně zdůvodnit, neboť jen tak je možné dostat požadavkům ústavně konformního výkladu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 69/2008-50, a ze dne 2. 2. 2012, č. j. 7 As 47/2011-84). Krajský soud dospěl k závěru, že správní orgány se náležitě zabývaly vztahem mezi trestnou činností žalobce a oběma předměty jeho živnostenského oprávnění. Dle názoru krajského soudu existuje souvislost mezi trestnou činností žalobce a živností volnou s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“. Zdůvodnění souvislosti trestné činnosti žalobce a koncesované živnosti s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ však krajský soud nepovažuje za správné.

[14] Podle názoru krajského soudu ze zákona ani z judikatury správních soudů neplyne, že by v zájmu ochrany jedinců či společnosti nebylo možné zrušit živnostenské oprávnění k provozování volné živnosti v případě, že k trestné činnosti došlo při výkonu advokacie. Podstatná je povaha jednání, kterým žalobce naplnil skutkovou podstatu jednotlivých trestných činů, než že se tohoto jednání dopustil při výkonu povolání advokáta; v daném případě se jednalo o činnost organizační či zprostředkovatelskou, kterou žalobce podporoval „zájmy“ svého klienta (předávání již vyhotovených textů prohlášení, finančních prostředků a pokynů, překlad a úprava textu prohlášení), nikoli o některou ze zákonem jmenovaných forem právní pomoci, kterou by nemohl podnikatel poskytovat na základě živnostenského zákona. Správní orgány vycházely z toho, že tentýž typ činnosti, kterou žalobce spáchal trestný čin, spadá i do předmětu podnikání v rámci volné živnosti (poskytování služeb jiným osobám, které užívají podobné postupy a výstupy, samozřejmě s rozdíly ve vazbě na charakter určité služby. Takovou úvahu správních orgánů krajský soud akceptuje.

[15] Krajský soud souhlasí se žalobcem, že ne všechny obory volné živnosti jsou založeny na poskytování služeb, včetně oboru č. 48 - Velkoobchod a maloobchod, nicméně tato skutečnost není sama o sobě schopná ovlivnit výše uvedené závěry. Pro úplnost krajský soud dodává, že živnostenský zákon upravuje pouze jedinou volnou živnost v § 19 písm. c) a § 25 živnostenského zákona. Správní orgány nemohly tedy postupovat jinak, než že zrušily žalobci podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona tuto volnou živnost jako „celek“.

[16] Naopak správními orgány dovozená souvislost trestné činnosti žalobce s koncesí „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ je podle krajského soudu značně nepřímá. Nebylo nijak prokázáno, že by se samotný žalobce v rámci svého podnikání dopustil daňových podvodů, ani že by předmět podnikání žalobce byl totožný s předmětem podnikání jeho klienta, ve kterém tento páchal daňové podvody nebo že by svému klientovi poskytoval nebo zajišťoval poradenství, jak se nezákonně vyhnout daňové povinnosti. Žalovaným popsána souvislost mezi koncesí a trestnou činností žalobce spočívající v tom, že předmětná živnost byla vyčleněna z živnosti volné, že jde o poskytování služeb a zboží a že je zde zájem na řádném výběru daní a na řádném provozování dané živnosti, ani skutečnost, že jak výkon advokacie, tak prodej lihu by měl být prováděn s náležitou pečlivostí a důrazem

na dodržování právních předpisů, nemůže obstát z toho důvodu, že se jedná o souvislost příliš širokou a obecnou. V případě akceptování výkladu zastávaného správními orgány by žalobci ve výsledku bylo znemožněno vykonávat prakticky jakoukoli živnost. Výklad správních orgánů proto krajský soud označil za neproporcionální.

[17] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) **kasační stížnost**. V kasační stížnosti stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Tvrdí, že není možné, aby bylo žalobci umožněno nadále podnikat podle živnostenského zákona v koncesované živnosti „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“, jelikož se dopustil úmyslných trestných činů, za které byl pravomocně odsouzen a které měly zabránit potrestání jiných osob podnikajících s pohonnými hmotami za spáchání trestného činu krácení daně, poplatku a podobné platby. Stěžovatel argumentuje, že obchod s pohonnými hmotami je rovněž koncesovanou živností stejně jako „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“. Tyto koncesované živnosti podléhají vyššímu stupni regulace než živnosti volné. Z tohoto důvodu se stěžovatel domnívá, že pokud byla prokázána souvislost s páchanou trestnou činností žalobce a živností volnou, tak není důvod se domnívat, že nemá dopad i na živnost koncesovanou; trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné platby má souvislost s jakýmkoliv podnikáním. Stěžovatel dále v kasační stížnosti namítá, že nelze posuzovat souvislost trestného činu s konkrétní živností tak, že musí jít o shodný předmět činnosti, jak učinil krajský soud, když uvedl, že předmět podnikání žalobce nebyl totožný s předmětem podnikání jeho klienta. Důležité je vyhodnocení, zda a jak úmyslný trestný čin dopadá na podnikání, čili jak ovlivňuje vztahy mezi podnikateli či vztahy podnikatelů a spotřebitelů.

[18] **Nejvyšší správní soud** přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jedná za něj k tomu pověřená osoba s náležitým právnickým vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[19] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[20] Kasační stížnost není důvodná.

[21] Stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ze znění kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost skutkovou. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tomu tak bude v případě, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny. Z odůvodnění rozsudku je zcela zřejmé, z jakého skutkového stavu soud vycházel, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů veden; rozhodoval v souladu s platnou právní úpravou a judikaturou jak Ústavního soudu, tak i Nejvyššího správního soudu. Jedná se o rozhodnutí srozumitelné

pokračování

a opřené o dostatečné odůvodnění, z něhož je zcela zřejmé, proč v posuzované věci rozhodl, že žaloba je zčásti důvodná, a částečně zrušil rozhodnutí stěžovatele a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[22] Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08, je nutné identifikovat konflikt základních práv, kterými jsou v tomto případě právo na podnikání dle čl. 26 odst. 1 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a ochrana základních práv a svobod třetích osob, jež by mohla být podnikáním provozovaným v rozporu s právem a dobrými mravy dotčena. Konflikt těchto práv a případně možné omezení práva na podnikání musí být podrobeny testu proporcionality, metodologicky sestávajícího se ze tří kroků (testu vhodnosti, potřebnosti a přiměřenosti v užším slova smyslu).

[23] Dle § 6 odst. 2 živnostenského zákona se „za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchan v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který oblažuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena“.

[24] Bezúhonnost je tedy v § 6 odst. 2 živnostenského zákona koncipována úžeji než podle obecných trestněprávních předpisů (viz. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2023, č. j. 3 As 230/2022-28). Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36, „hlediskem posuzování musí vždy být to, zda povaha trestné činnosti osoby způsobuje obavu z dotčení základních práv a svobod třetích osob při výkonu konkrétní a probrané činnosti a zda by zásah do práva na podnikání nebyl v rozporu s principem proporcionality. Otázku, jestli má trestná činnost takovou souvislost s podnikáním (nebo předmětem podnikání), že způsobuje ztrátu bezúhonnosti ve smyslu živnostenského zákona, je třeba zodpovědět v kontextu konkrétní věci a živnostenského oprávnění. Nejvyšší správní soud tím nezpochybňuje názor stěžovatele, vyjádřený v kasační stížnosti, že existují určité trestné činy, které budou pro svou obecnou povahu souviset s jakoukoliv podnikatelskou činností. Tato souvislost by však musela být ve všech takových případech odůvodněna vztahem ke každé jednotlivé podnikatelské činnosti. Výklad podmínky bezúhonnosti, dle kterého trestný čin spáchaný v souvislosti s některou z podnikatelských činností osoby je automaticky důvodem pro zrušení všech jejích živnostenských oprávnění, neúměrně zasahuje do základního práva podnikat a je tak v rozporu s Ústavou“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36, bod 35).

[25] Krajský soud se spojitostí mezi páchanou trestnou činností žalobce a provozováním koncesované živnosti „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ zabýval. Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí spojitost s touto živností v tom smyslu, že žalobce jako advokát zastupoval v jiném trestním řízení osoby, které byly obviněny ze spáchání trestného činu kráčení daně, poplatku a jiné povinné platby, a to ve velkém rozsahu a nadto tento trestný čin souvisí s podnikáním jako takovým, je tedy způsobilý ovlivnit podnikatelské prostředí. Tento širší výklad zákonného ustanovení musí být podroben testu proporcionality (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 69/2008-50). Nejvyšší správní soud neopominul skutečnost, že se žalobce svým jednáním snažil zakrýt trestní jednání osob, které se trestného činu kráčení daně dopustily, za toto své jednání byl i odsouzen. Avšak žalobce za trestný čin kráčení daně odsouzen nebyl a nebylo mu prokázáno, že by v rámci výkonu advokacie nebo jiného svého podnikání činil

takové úkony, kterými by se krácení daně dopouštěl. Lze přisvědčit stěžovateli, že existují trestné činy, které pro svoji povahu bude možné pro účely aplikace § 6 odst. 2 živnostenského zákona vztáhnout i při zohlednění principu proporcionality k jakékoli podnikatelské činnosti (srov. například bod 26 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2019, č.j. 1 As 286/2018-26 nebo bod 35 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36). Tímto trestným činem může být i trestný čin krácení daně, poplatku a jiné povinné platby, ale podstatný je samotný charakter trestné činnosti. V tomto případě se žalobce nedopouštěl krácení daně například ve formě vydávání falešných faktur, ale zakrýváním takové činnosti ze své pozice advokáta, která mj. spočívala v ovlivňování osob ke změně svých původních výpovědí, které měly pomoci obviněným osobám vyhnout se trestnímu stíhání jako takovému. Nejvyšší správní soud neshledává dostatečnou souvislost mezi trestnou činností žalobce a koncesovanou živností „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“. V intencích nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08, zrušením koncesované živnosti „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ by došlo k nepřiměřenému zásahu do zaručeného žalobcova práva na podnikání dle čl. 26 odst. 1 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny.

[26] Ze všech shora vyložených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost neshledal důvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl

[27] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, a proto by mu vůči neúspěšnému stěžovateli příslušelo právo na náhradu nákladů řízení, nicméně žalobce v řízení o kasační stížnosti neučinil žádný úkon, tudíž mu žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 23. února 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu